

самоактуалізації, повинен розвивати свої вольові якості. Адже вони мають величезний потенціал розвитку не лише окремої людини, а й всього людства, та, певною мірою, є двигуном людської еволюції, який не дає стояти на місці, спонукаючи до чогось нового.

Література:

1. Божович Л.И. Особенности самосознания у подростков / Л.И. Божович // Вопросы психологии. – 1955. – № 1. – С. 98–107.
2. Маслоу А. Мотивация и личность / А. Маслоу/ Перевод. с англ. Татлыбаевой А. М. — СПб.: Евразия, 1999. — 478 с.
3. Маслоу А. Дальние пределы человеческой психики / А. Маслоу/ Перев. с англ. А. М. Татлыбаевой. - СПб.: Евразия, 1999. — 432 с.
4. Лапик В.В. Самоактуализация личности (Психологический инструментарий) / В.В. Лапик - М.:Лига профессиональных имиджмейкеров 1999. – 117 с.
5. Рувинский Л., Хохлов С.И. Как воспитать волю/Л. Рувинский, С., Хохлов. М.: Просвещение, 1986 . — 144 с.

ПРОЯВ ГЕТЕРОХРОНОСТІ ПСИХІЧНОГО РОЗВИТКУ ЧЕРЕЗ ПЕРЕЖИВАННЯ КРИЗИ ІДЕНТИЧНОСТІ

Карпінська О., студентка магістратури відділення психології
Одеського національного університету ім. І.І.Мечнікова

Наше дослідження присвячене визначенню статевої, особистісної та фізичної ідентичності, а також тому, як бачать зміни у своєму житті юнаки та дівчата. Нами було проведено дослідження з використанням методу діагностики міжособистісних відносин (ДМВ), який представляє собою модифікований варіант інтерперсональної діагностики Т. Лірі. Було помічено, що у хлопців більше розбіжностей між показниками реальних та ідеальних якостей. Більшість молодих людей та дівчат вважають, що ті якості, які вони, мають не є ідеальними.

У дівчат найбільші розбіжності спостерігаються у рисах підозрілості, дружелюбності та альтруїзму. Це може означати, що вони не вважають ці якості найнеобхіднішими. Самі по собі ці риси є суперечливими, що

підтверджує непостійний настрій дівчат. Вони вважають підозрілість не ідеальною рисою, проте і дружелюбність також. У сучасному світі треба бути обережними, і дівчата це відчувають. Цікаво, що дівчата вважають необхідними такі риси як егоїстичність та агресивність. Це також може бути пов'язане із тим, що у наш час ці риси є запорукою певного захисту. Можливо, вони відчувають себе незахищеними.

У хлопців суттєві розбіжності виявилися у показниках агресивності, підозрілості та альтруїзму. Можливо, молоді люди, досягнувши юнацького віку, усвідомлюють, що застосування сили та прояв агресії – це не вихід, тому вважають цю рису не ідеальною. Прагнення допомагати та співчувати, скоріше за все, хлопці вважають більш притаманним дівчатам. Тому теж не ідеалізують цю рису. Такий стереотип склався історично. Виникає бажання бачити світ більш дружелюбним, тому підозрілість, на нашу думку, теж не входить у число ідеальних рис. Хлопці вважають необхідними такі риси як егоїстичність та дружелюбність. Скоріше за все егоїстичність їм необхідна для самоствердження.

Далі ми використали методика МІФ (маскулінність та фемінність). Результати показали, що і в хлопців і в дівчат є риси протилежної статі. Але, на відміну від дівчат, хлопці не ідеалізують риси протилежної статі. З результатів дослідження видно, що дівчата вважають чоловічі риси необхідними у житті та ідеалізують їх. Це знов підтверджує нашу думку щодо відчуття незахищеності. Також це може бути пов'язане із прагненням до емансипації, незалежності та домінування. Дівчата намагаються бути самостійними у дорослому житті.

Ми запропонували молодим людям та дівчатам визначити, як, у процентному співвідношенні, насичене їх життя зараз та було насичене у минулому. Це було зроблено для того, щоб виявити, чи задоволенні вони своїм життям на сьогоднішній день. Було встановлено, що дівчата більш задоволені змінами у своєму житті, ніж хлопці. Дуже чітко простежується, що хлопці у своїй більшості не задоволені своїм теперішнім і хотіли б повернутись назад. Також у молодих людей часто зустрічаються цифри менше 20% щодо насиченості їх життя. Вони незадоволені тим, що є і що було настільки, що вважають життя абсолютно не повним.

Ми запропонували студентам фотокартки відомих персон. Їх задачею було описати однією характеристикою кожному відому людину. По

результатам був проведений кластерний аналіз, який дозволив виділити такі фізичні типи серед хлопців: 1) мужній, 2) сексуальний, 3) спортивний тип. Серед дівчат було виділено: 1) жіночий, 2) сексуальний тип та 3) тип світської левиці. Далі студентам було запропоновано обрати одну людину, яка на їх погляд є найбільш привабливою. Дівчата обирали серед представників жіночої статі, а хлопці – серед представників чоловічої. Проаналізувавши обрані еталони - зразки фізичних типів - ми прийшли до висновку, що дівчата віддають перевагу жіночному типу. Відомо, що жіночість реалізується у виховній позиції щодо своїх дітей, у прояві турботи і розуміння до чоловіка. Тобто в юнацькому віці дівчата вже замислюються над створенням сім'ї і над переважаючою роллю родини над кар'єрою. Хлопці віддають перевагу сексуальному типу. У цьому віці зовнішній вигляд для юнаків має дуже суттєве значення.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ ОПТИМИЗАЦИИ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ СПОРТИВНЫХ ТРЕНЕРОВ

Кernas А. В., *соискатель Института психологии Южноукраинского национального педагогического университета им. К.Д. Ушинского*

Сложность и многогранность осуществляемой спортивными тренерами профессиональной деятельности предъявляет высокие требования к уровню их компетентности. Согласно оценкам Е.П.Ильина, успешность деятельности тренера определяется в первую очередь его знаниями и умениями. В свою очередь, умения делятся на гностические (умение оценивать поведение и состояние учеников, их индивидуально-психологические особенности; умение находить причины ошибок в обучении спортсменов), конструктивные (умение планировать учебный материал при подготовке к занятиям, планировать систему собственных действий на тренировках, умение заранее предвидеть затруднения при обучении и предотвращать их), организационные (умение организовать обучение и воспитание на тренировках и соревнованиях, организовать групповое взаимодействие), коммуникативные (умение устанавливать контакты с людьми, умение использовать средства обучения), творческо-